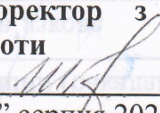

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних і прикладних наук

Кафедра архітектури та будівництва

Семестр викладання:	А
Оцінювання:	
Мова викладання/навчання та оцінювання:	ЗАТВЕРДЖУЮ
Склад викладачів:	Проректор з навчально-методичної роботи
Освітній рівень:	 Ярослав ШТАНЬКО
Освітньо-професійна програма:	“31” серпня 2026 р.
Спеціалізація:	
ІСТОРІЯ АРХІТЕКТУРИ ТА МІСТОБУДУВАННЯ	

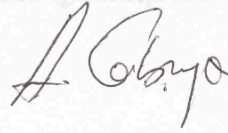
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	G Інженерія, виробництво та будівництво
Спеціальність:	G17 Архітектура та містобудування
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	Архітектура та містобудування
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська
Семестр викладання	II

Івано-Франківськ
2026

РОЗРОБНИК:

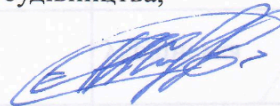
к. арх., доц. кафедри
архітектури та будівництва

Андрій САВЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

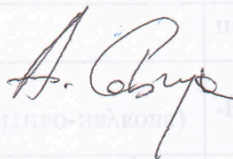
на засіданні кафедри архітектури та будівництва,
протокол № 1 від 28 серпня 2026 р.
Завідувач кафедри

Руслан ЖИРАК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПП

Андрій САВЧУК

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 31 серпня 2026 р.

e-mail	andrii.i.savchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Макетна майстерня, 5 поверх
Посилання на сайт	Андрій Савчук
Сторінка курсу в СДО	Історія архітектури та містобудування

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни «Історія архітектури та містобудування»

«Історія архітектури та містобудування» належить до обов'язкових дисциплін освітньої програми. Вивчення курсу передбачає лекційні, семінарські заняття, практичні завдання та самостійне опрацювання матеріалу.

Метою вивчення дисципліни «Історія архітектури та містобудування» є опрацювання усіх етапів розвитку архітектури, містобудування та мистецтва народів світу у відповідності зі зміною суспільно-економічних формацій, розуміння закономірностей розвитку функції і форми, соціальної ролі архітектури як засобу матеріальної і духовної організації життя суспільства. А також особливостей найзначніших архітектурних пам'яток, їх конструктивних рішень, архітектурно-планувальних і містобудівних прийомів. Метою практичних завдань є закріплення лекційного матеріалу, робота з додатковою літературою, замальовка основних архітектурних елементів будівлі, ордерної системи, пам'яток архітектури, їх декор та конструкції. Отримання студентами практичних знань визначає професійну компетентність студента, його підготовленість до практичної діяльності.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

- визначення й оволодіння системою понять та категорій;
- набуття навичок пошуку інформації, що стосується історії архітектури та містобудування;
- аналіз різноманітних фактів і явищ, формування власних поглядів і презентація їх в усній і письмовій формах;
- визначення особливостей розвитку архітектури, найзначніших архітектурних пам'яток, їх конструктивних рішень;
- розкриття особливостей архітектурно-планувальних і містобудівних прийомів на різних етапах історичного розвитку.

Результати навчання. Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм студенти повинні **знати**:

- основні поняття про архітектуру, містобудування та мистецтво, термінологію, специфіку мистецтва, формування технічних систем та історичних послідовностей;

- особливості історичного розвитку архітектури, причинно-наслідкових зв'язків та закономірностей в проєктуванні та містобудуванні.

вміти:

- естетично оцінювати об'єкти архітектури різних стилів, зокрема, давати обґрунтовані естетичні судження щодо оціненого;

- створювати графічні зображення, композиції та креслення;

- обґрунтовувати особливості стильових вирішень архітектурних об'єктів;

- розрізняти різні містобудівні системи та обґрунтовувати причини їх виникнення та трансформації.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП «Архітектура та містобудування» (2026/2027)).

Шифр та назва компетентності	Результати навчання
ЗК01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК10. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, їх місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. Готовність і спроможність чинити опір агресору, захищати незалежність і	ПР02. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності. ПР05. Застосовувати основні теорії проєктування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.

територіальну цілісність держави. Здатність до національного спротиву. СК01. Усвідомлення соціально-економічних і культурних аспектів архітектури та містобудування.	
---	--

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1-2		
Кількість кредитів ЄКТС	6		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	44 (в годинах)	- (в годинах)
	семінари	40 (в годинах)	- (в годинах)
Самостійна робота		96 (в годинах)	- (в годинах)
Форма підсумкового контролю	Залік, екзамен (тести)		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни

Пререквізити	Постреквізити
	Історія мистецтв

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1.

Перелік тем лекційного матеріалу (1 семестр)

Тема 1. Основні поняття (2 год.).

Вивчення понять “архітектура” та “містобудування”. Що нам дає розуміння історії архітектури? Яку мету ми переслідуюмо? Поняття про “історичний стиль”. Основні фактори, що впливають на архітектуру.

Тема 2. Мегаліти. Перші міста та цивілізації. Особливості міст Межиріччя (2 год.).

Поняття про “мегалітичні споруди”. Особливості, принципи та світоглядні засади будівництва дольменів, менгірів та кромлехів. Поняття “родючий

півмісяць”. Виникнення первісних цивілізацій у долині річок Тигр та Євфрат. Перші міста-держави Межиріччя.

Тема 3. Особливості архітектури давніх цивілізацій Індії та доколумбової Америки (2 год.).

Цивілізація долини Інду та її періодизація. Особливості розпланування міста Хараппи та його основні складові частини. Місто Мохенджо-Даро та його планувальна структура. Доколумбові цивілізації Америки та міста ними споруджені.

Тема 4. Архітектура Давнього Єгипту (2 год.).

Історична періодизація Давнього Єгипту. Особливості суспільного ладу та ієрархії. Перші гробниці та їх архітектурні вирішення. Специфіка побудови пірамід, їх структура та конструкції.

Тема 5. Давньогрецька архітектура. Ордерна система (2 год.).

Зародження та розвиток архітектури Стародавньої Греції, особливості планування міст. Типологія житлових та громадських будівель.

Тема 6. Давньогрецька архітектура (2 год.).

Типологія грецьких храмів, їх конструкція та функціональні вирішення.

Тема 7. Архітектура Стародавнього Риму (2 год.).

Основні періоди розвитку, розквіту та занепаду Римської імперії. Характеристика типів громадських та житлових будівель Стародавнього Риму.

Тема 8. Містобудування Стародавнього Риму. Християнство як державна релігія (2 год.).

Особливості розпланування міст Римської імперії, їх типологія. Система навігації на території імперії. Перехід до християнства як державної релігії. Формування перших християнських храмів.

Тема 9. Візантійська архітектура. Виникнення хрестово-купольного храму (2 год.).

Синтез архітектури та мистецтв у сакральній архітектурі Візантійської імперії. Головні храми, принципи їх об'ємно-планувальних вирішень та сучасний стан.

Тема 10. Архітектура стародавніх Індії, Китаю та Японії (2 год.).

Розглядаються основні типи та принципи формування архітектури давніх цивілізацій Сходу, зумовлені релігійно-філософськими уявленнями (індуїзм, буддизм, конфуціанство, синтоїзм). Аналізуються характерні конструктивні системи, матеріали та символіка храмових, палацових і житлових споруд.

Тема 11. Архітектура мусульманських країн (2 год.).

Вивчаються особливості формування ісламської архітектури під впливом релігійних канонів і кліматичних умов. Розглядаються основні типи споруд (мечеті, медресе, мавзолеї), їх планувальні схеми, декоративні прийоми та регіональні відмінності.

Зміст семінарських занять (1 семестр)

Тема 1. Архітектура та містобудування. Вступ до предмету.

Питання для підготовки до семінарського заняття:

1. Чому я вибрав професію архітектора?
2. Що таке архітектура та містобудування?
3. Поняття про стилі та напрями в архітектурі.

Тема 2. Мегаліти. Перші міста та цивілізації. Особливості міст Межиріччя.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- мегалітичні споруди
- зикурат
- місто-держава
- вулиця процесій

Питання для підготовки до семінарського заняття:

1. Зародження первісних цивілізацій. Території та форми їх суспільної організації.
2. Особливості побудови мегалітичних об'єктів та комплексів.
3. Структура первісних міст-держав.
4. Основні архітектурні об'єкти міст-держав.

Творче завдання. Зображення мегалітичної споруди (формат А4-А3).

Тема 3. Архітектура Стародавньої Індії, міста Доколумбової Америки.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- ступінчата піраміда
- іригаційні системи
- купальня

Питання для підготовки до семінарського заняття:

1. Особливості архітектури та побудови міст цивілізацій ацтеків.
2. Особливості архітектури та містобудування цивілізації інків.

Творче завдання. Зображення силуету міста однієї з цивілізацій доколумбової Америки (формат А4-А3).

Тема 4. Архітектура Давнього Єгипту.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *мастаба*
- *колона єгипетська*
- *єгипетські піраміди*
- *гіпостильна зала*
- *сфінкс*
- *єгипетський трикутник*

Питання для підготовки до семінарського заняття:

1. *Особливості житла стародавніх єгиптян.*
2. *Характерні риси храмів Стародавнього Єгипту.*
3. *Особливості технології будівництва пірамід.*

Творче завдання. Зображення архітектури Стародавнього Єгипту (формат А4-А3).

Тема 5. Ордер в античній архітектурі.

Завдання. Викреслення ордерів в масах. Завдання виконується на листі формату А3. Перший етап – побудова пропорцій та розміщення на листі. Другий етап – наведення креслення лінером.

Критерії оцінювання:

1. Правильна побудова відповідно до заданих розмірів та пропорцій.
2. Компонування на листі.
3. Викреслення лінером (наведення основних та допоміжних ліній).
4. Архітектурний шрифт.

Тема 6. Давньогрецька архітектура.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *псевдопериптер*
- *псевдодиптер*
- *іонік*
- *храм в антах*

Питання для підготовки до семінарського заняття:

1. *Особливості архітектури та функціональних вирішень громадських будівель Стародавньої Греції.*

Тема 7. Особливості архітектури та типології будівель Стародавнього Риму.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- Римська базиліка
- каструм
- акведук
- інсула
- тріумфальна арка
- Капітолійський пагорб

Творче завдання. Зображення архітектури Стародавнього Риму (формат А4-А3).

Тема 8. Особливості архітектури та типології будівель Стародавнього Риму.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- ранньохристиянські катакомби
- римський форум
- римський ордер
- ранньохристиянська базиліка
- римський бетон

Запитання на семінар.

1. Ранньохристиянські базиліки у Римі (Базиліка Святого Петра (Стара); Базиліка Святого Івана в Латерані; Базиліка Санта-Марія-Маджоре; Базиліка Сан-Паоло фуорі ле Мура).
2. Особливості планування ранньохристиянських базилік.

Тема 9. Собор Святої Софії в Костянтинополі як головний храм Візантійської імперії.

Завдання. Викреслення плану та перетину Собору святої Софії у Костянтинополі.

Критерії оцінювання:

1. Правильна побудова відповідно до заданих розмірів та пропорцій.
2. Компонування на листі.
3. Викреслення лінером (наведення основних та допоміжних ліній).
4. Архітектурний шрифт.

Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *хрестово-купольний храм*
- *візантійський стиль*
- *візантійська капітель*
- *вітрило, пандатив*
- *арка*

Тема 10. Архітектура стародавніх Китаю та Японії.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *ступа*
- *пагода*
- *доугун*

Запитання на семінар.

1. Світоглядні та релігійні основи формування архітектури.
2. Типологія сакральних і світських споруд.
3. Конструктивні системи та будівельні матеріали.
4. Символіка простору та композиції.
5. Порівняльна характеристика архітектури Китаю та Японії.

Творче завдання. *Зображення архітектури однієї з країн (на вибір), (формат А4-А3).*

Тема 11. Архітектура мусульманських країн.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *мечеть*
- *мінарет*
- *міхраб*
- *медресе*
- *мукарни*

Запитання на семінар.

1. Релігійні засади ісламської архітектури.
2. Основні типи споруд та їх функціональне призначення.
3. Планувальні схеми мечетей.
4. Орнамент, каліграфія та декоративні елементи.
5. Регіональні особливості архітектури мусульманського світу.

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів мусульманської архітектури (формат А4-А3).*

Змістовний модуль 2.**Перелік тем лекційного матеріалу (2 семестр)*****Тема 12. Від римської архітектури до романського стилю.***

Перехід від античного бетону та арок до суворих середньовічних храмів-фортець. Основна увага приділяється товстим стінам, вузьким вікнам та напівциркульним склепінням, що мали захищати.

Тема 13. Готика. Революція конструкцій.

Технологічний прорив, що дозволив замінити масивні стіни каркасом із нервюр та аркбутанів. Архітектура спрямовується вгору, наповнюючи простір світлом через величезні вітражі, що символізують божественну присутність.

Тема 14. Проторенесанс і Раннє Відродження.

Поступове відродження античних ідеалів, де на зміну готичній вертикалі приходить горизонтальна гармонія та логіка. Архітектори (як Брунеллескі) звертаються до математичних розрахунків, ордерної системи та ідеї «ідеального міста».

Тема 15. Високе та пізнє відродження.

Кульмінація гармонії та величі, представлена титанами на кшталт Мікеланджело та Браманте. Архітектура стає більш монументальною, пластичною та впевненою, готуючи підґрунтя для наступної емоційної напруги.

Тема 16. Бароко. Рококо.

Епоха пишності, динаміки та оптичних ілюзій, де пряма лінія поступається місцем кривій. Бароко вражає масштабом і грою світла, тоді як Рококо переносить цей декоративний запал в інтимні, витончені інтер'єри.

Тема 17. Класицизм в архітектурі.

Повернення до суворої античної чистоти, раціоналізму та державної величі. Головними ознаками стають портики з колонами, симетрія та повна відмова від надмірностей барокового декору.

Тема 18. Історизм та Еклектика.

Період ностальгії, коли архітектори вільно комбінують елементи минулих епох – від неоренесансу до псевдоготики. Це спроба знайти новий стиль через переосмислення всієї попередньої історії мистецтва.

Тема 19. Модерн. Ар Нуво. Сецесія.

Рішуча відмова від копіювання минулого на користь природних, органічних форм і «плинних» ліній. Стиль синтезує мистецтво та ремесло, використовуючи нові можливості металу, скла та кераміки.

Тема 20. Архітектура першої половини XX ст. Модернізм.

Радикальний поворот до функціональності та чистої геометрії без жодного декору. Використання залізобетону дозволило втілити «п'ять принципів» Ле Корбюзьє, де будинок розглядається як ефективна машина для життя.

Тема 21. Архітектура другої половини XX ст. Постмодернізм.

Реакція на суворість модернізму, що повертає в архітектуру іронію, колір та декоративні цитати минулого. Будинки стають складними, ігровими об'єктами, які ведуть діалог з історичним контекстом міста.

Тема 22. Сучасна архітектура. Віяння і тенденції.

Епоха цифрового проектування, сталого розвитку та «зелених» технологій.

Зміст семінарських занять (2 семестр)

Тема 12. Від римської архітектури до романського стилю.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- арка
- грифон
- тимпан
- Романський стиль
- напівциркульне склепіння
- храм-фортеця
- графіті

Запитання на семінар.

1. Які римські конструктивні принципи були успадковані романською архітектурою?
2. Чому романські храми мають вигляд укріплених споруд?
3. Як конструкція впливала на художній образ будівель?

Творче завдання. Зображення архітектурних об'єктів романської архітектури в Україні (формат А4-А3).

Тема 13. Готика. Революція конструкцій.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- нервюра
- аркбутан
- вітраж
- стрільчаста арка
- вікно-роза

- *контрфорс*

Запитання на семінар.

1. У чому полягає конструктивна революція готики?
2. Як світло формує простір готичного собору?
3. Чому готична архітектура асоціюється з вертикаллю?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів готичної архітектури в Україні (формат А4-А3).*

Тема 14. Проторенесанс і Раннє Відродження.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *пропорція*
- *перспектива*
- *ідеальне місто*
- *Філіпо Брунеллескі*

Запитання на семінар.

1. Чим архітектура Раннього Відродження відрізняється від готики?
2. Яку роль відіграють математика і геометрія в архітектурі епохи?
3. Чому звернення до античності стало визначальним?

Завдання. Викреслення куполу собору Санта-Марія-дель-Фйоре у Флоренції; фасаду Палаццо Фарензе в Римі; фасаду Базиліки Сан-Міньято-аль-Монте у Флоренції; фасаду Палацу Корнякта у Львові, фасаду кам'яниці Бандінеллі у Львові (на вибір). Формат А3.

Критерії оцінювання:

1. Правильна побудова відповідно до заданих розмірів та пропорцій.
2. Компонування на листі.
3. Викреслення лінером (наведення основних та допоміжних ліній).
4. Архітектурний шрифт.

Тема 15. Високе та пізнє Відродження.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *монументальність*
- *гармонія*
- *центрична композиція*
- *Донатто Браманте*

- *Мікеланджело Буонарротті*

Запитання на семінар.

1. Які риси визначають архітектуру Високого Відродження?
2. Як змінюється роль архітектора в цю епоху?
3. Чому пізнє Відродження вважають перехідним етапом?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів ренесансової архітектури в Україні (формат А4-А3).*

Тема 16. Бароко. Рококо.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *динаміка в архітектурі*
- *ілюзіонізм*
- *анфілада*
- *Рокайль*
- *Карло Мадерно*
- *Франченско Борроміні*
- *Бернард Меретин*
- *Іоан Георг Пінзель*

Запитання на семінар.

1. Як бароко впливає на емоційне сприйняття простору?
2. У чому полягає різниця між бароко та рококо?
3. Яку роль відіграє світло в архітектурі бароко?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів барокової архітектури в Україні (формат А4-А3).*

Тема 17. Класицизм в архітектурі.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *симетрія*
- *портик*
- *колонада*
- *раціоналізм*
- *античний канон*

Запитання на семінар.

1. Чому класицизм розглядають як реакцію на бароко?
2. Як архітектура класицизму виражає ідеї державності?

3. Які античні принципи були ключовими для стилю?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів архітектури класицизму в Україні (формат А4-А3).*

Тема 18. Історизм та еклектика.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *Історизм*
- *Еклектика*
- *Псевдоготика*
- *Неоренесанс*

Запитання на семінар.

1. Чому ХІХ століття називають епохою стилістичних запозичень?
2. У чому відмінність між історизмом і еклектикою?
3. Які переваги та недоліки цього підходу?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів архітектури історизму в Україні (формат А4-А3).*

Тема 19. Модерн. Ар Нуво. Сецесія.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *органічна форма*
- *плинна лінія*
- *синтез мистецтв*
- *“удари батога”*
- *УАМ (Український архітектурний модерн)*

Запитання на семінар.

1. Чому модерн відмовляється від історичних стилів?
2. Як нові матеріали вплинули на формоутворення?
3. У чому полягає ідея «архітектури як мистецтва»?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів архітектури Українського архітектурного модерну (формат А4-А3).*

Тема 20. Архітектура першої половини ХХ ст. Модернізм.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- *Функціоналізм*

- залізобетон
- Ле Корбюзьє
- Френк-Лойд Райт
- Вальтер Гропіус
- Кубізм
- Регіоналізм
- Конструктивізм

Запитання на семінар.

1. Чому модернізм заперечує декор?
2. Чи справді будинок можна вважати «машиною для життя»?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів архітектури модернізму в Україні (формат А4-А3).*

Тема 21. Архітектура другої половини ХХ ст. Постмодернізм.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- контекст
- символ
- полістилістика
- контекстуалізм
- Чарльз Дженкс
- Радикальний еkleктизм

Запитання на семінар.

1. Чому постмодернізм критикує модернізм?
2. Як історія використовується як мова архітектури?
3. Чи можна вважати постмодернізм «антистилем»?

Творче завдання. *Зображення архітектурних об'єктів архітектури постмодернізму в Україні (формат А4-А3).*

Тема 22. Сучасна архітектура. Віяння і тенденції.

Завдання. Ведення словника. Терміни для вивчення:

- Цифрове проєктування
- Параметризм
- Сталий розвиток
- Зелена архітектура

- *Smart-будівля*

Заняття за межами аудиторії. Рисунок з натури міського пейзажу або окремих будівель.

Зміст самостійної роботи студентів
Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни
«Історія архітектури та містобудування»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	96	-
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	22	-
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	5	-
Підготовка звітів з практичних робіт	-	-
Підготовка до поточного контролю	5	-
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	64	-

Самостійна робота

Рисунок, графіка та креслення є видом самостійної роботи студента, яка має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення теоретичних знань, які студент застосує на практиці, а також за допомогою проектування студент повинен навчитися передавати свої творчі ідеї.

Рекомендації до оформлення самостійної роботи:

Завдання передбачає створення графічних рисунків та креслень до пройденого матеріалу лекцій.

Формат А4, А3. Матеріал: туш, перо, гуаш, акварельні фарби. Роботи зібрані у папку.

Назва теми	Зміст завдання для самостійної роботи	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 2. Мегаліти. Перші міста та цивілізації. Особливості міст Межиріччя.	Виконання графічної роботи: «Зображення мегалітичної споруди»	4	
Тема 3. Архітектура Стародавньої Індії, міста Доколумбової Америки.	Виконання графічної роботи: «Зображення силуету міста однієї з цивілізацій доколумбової Америки»	4	
Тема 4. Архітектура Давнього Єгипту.	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектури Стародавнього Єгипту»	4	
Тема 5. Ордер в античній архітектурі.	Виконання графічної роботи: «Викреслення ордерів в масах»	8	
Тема 7. Особливості архітектури та типології будівель Стародавнього Риму.	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектури Стародавнього Риму»	4	
Тема 9. Собор Святої Софії в Костянтинополі як головний храм Візантійської імперії.	Виконання графічної роботи: «Викреслення плану та перетину Собору святої Софії у Костянтинополі»	8	
Тема 10. Архітектура стародавніх Китаю та Японії.	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектури однієї з країн (на вибір)»	2	
Тема 11. Архітектура мусульманських країн.	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів мусульманської архітектури»	2	
Тема 12. Від римської архітектури до романського стилю.	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних	4	

	<i>об'єктів романської архітектури в Україні»</i>		
Тема 13. <i>Готика. Революція конструкцій.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів готичної архітектури в Україні»	4	
Тема 14. <i>Проторенесанс і Раннє Відродження.</i>	Виконання графічної роботи: «Викреслення куполу собору Санта-Марія-дель-Фйоре у Флоренції; фасаду Палаццо Фарензе в Римі; фасаду Базиліки Сан-Міньято-аль-Монте у Флоренції; фасаду Палацу Корнякта у Львові, фасаду кам'яниці Бандіnellі у Львові (на вибір)»	8	
Тема 15. <i>Високе та пізнє Відродження.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів ренесансової архітектури в Україні»	2	
Тема 16. <i>Бароко. Рококо.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів барокової архітектури в Україні»	2	
Тема 17. <i>Класицизм в архітектурі.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів архітектури класицизму в Україні»	4	
Тема 18. <i>Історизм та еkleктика.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів архітектури історизму в Україні»	4	
Тема 19. <i>Модерн. Ар Нуво. Сецесія.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів архітектури історизму в Україні»	4	
Тема 20. <i>Архітектура першої половини XX ст. Модернізм.</i>	Виконання графічної роботи: «Зображення архітектурних об'єктів архітектури модернізму в Україні»	4	
Разом самостійної роботи студентів		64	

ПОЛІТИКА КУРСУ

Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

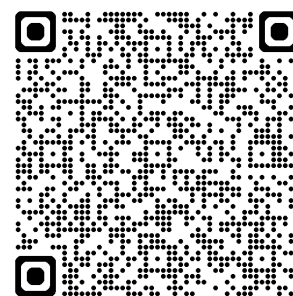
2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з **конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку)**, якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання.

Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). Ознайомитись з “Політикою академічної доброчесності” - за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#). “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Нон-фікшн наратив» здобувачі використовують ШІ:

- 1) як інструментарій для генерації відео контенту за темою свого відео есе (якщо не вимагається оригінальна власна зйомка); генерації зображень для ілюстрації презентацій, візуалізацій до доповідей, до медійного контенту;
- 2) для опрацювання великих даних (кількісних та якісних);
- 3) для транскрибації інтерв'ю;
- 4) для створення субтитрів та перекладів тексту іншими мовами;
- 5) для драфт-скриптів;
- 6) голосовий супровід оригінального відео контенту;
- 7) очищення звуку, обробка відео та фото матеріалів.

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання. Ознайомитись з відповідним документом можна за [посиланням](#).

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

Під час вивчення навчальної дисципліни «Історія архітектури та містобудування» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)
1.	Saylor.org.academy	«ARTH101: Оцінка мистецтва»
2.	The art story	«Північноєвропейське Відродження»
3.	MIT OpenCourseWare	«Теорія форми міста» «Діалоги в мистецтві, архітектурі та містобудуванні» «Історія архітектури» «Романська архітектура» «Естетика і філософія мистецтва»
4.	Art studio Lichtaryk	«Онлайн курс з історії українського мистецтва»

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

Програмний результат навчання	<u>Метод навчання</u>	<u>Метод оцінювання</u>
ПР2. Знати основні засади та принципи архітектурно-містобудівної діяльності. ПР5. Застосовувати основні теорії проєктування, реконструкції та реставрації архітектурно-містобудівних, архітектурно-середовищних і ландшафтних об'єктів, сучасні методи і технології, міжнародний і вітчизняний досвід для розв'язання складних спеціалізованих задач архітектури та містобудування.	словесні методи (лекція, розповідь, пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (дискусія)	усний контроль, поточний контроль, екзамен

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНІ РЕСУРСИ

Для вивчення навчальної дисципліни «Історія архітектури та містобудування» необхідно:

- 1) проектор або інший мультимедійний екран для демонстрації презентацій;
- 2) Матеріали (рами, антирами, паспарту для формування семестрової експозиції підсумкової виставки творчих робіт студентів)
- 3) книги, що входять до програми навчального курсу.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	залік, екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання (поточного та підсумкового контролю)

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік (у першому семестрі)/екзамен (у другому семестрі)) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

«відмінно»	Ведення словника: Автор чітко формулює задані на лекціях визначення, поняття і терміни. Може чітко та усвідомлено пояснити їх значення. У словнику представлені ілюстрації до термінів. Архітектурні замальовки та креслення: Демонструють вміння студентом шукати пропорції будівель, виробляти власну авторську манеру графічної подачі зображень. Розуміння законів перспективи. Креслення виконані згідно завдання, графічна подача із використанням різних типів ліній (основних та допоміжних), “чистота” креслень, оформлення рамкита кутового штампі згідно з вимогами, застосування архітектурних шрифтів Усні відповіді: Чіткі усні відповіді на запитання, уміння вести діалог щодо конкретної теми, винесеної на семінарське заняття. Етика: дотримання принципів академічної доброчесності (вказано джерела та інструменти III).
«добре»	Ведення словника: Автор чітко формулює задані на лекціях визначення, поняття і терміни. Може чітко та усвідомлено пояснити їх значення. Архітектурні замальовки та креслення: Демонструють вміння студентом шукати пропорції будівель, пошук власної авторської манери графічної подачі зображень. Розуміння законів перспективи. Креслення виконані згідно завдання, графічна подача із використанням різних типів ліній (основних та допоміжних), оформлення рамки та кутового штампі згідно з вимогами, застосування архітектурних шрифтів. Усні відповіді: Чіткі усні відповіді на запитання, уміння вести діалог щодо конкретної теми, винесеної на семінарське заняття. Етика: дотримання принципів академічної доброчесності (вказано джерела та інструменти III).
«задовільно»	Ведення словника: Автор може пояснити задані на лекціях визначення, поняття і терміни. Архітектурні замальовки та креслення: Демонструють вміння студентом шукати пропорції будівель, Розуміння законів перспективи. Креслення виконані згідно завдання, графічна подача із використанням різних типів ліній (основних та допоміжних), оформлення рамки та кутового штампі згідно з вимогами. Усні відповіді: Чіткі усні відповіді на запитання, уміння вести діалог щодо конкретної теми, винесеної на семінарське заняття. Етика: дотримання принципів академічної доброчесності (вказано джерела та інструменти III).
«незадовільно»	Ведення словника: Відсутність словника. Архітектурні замальовки та креслення: Зарисокви виконані без врахування пропорційних співвідношень, недотримані закони перспективи.

	Усні відповіді: Студент слабо володіє матеріалом поданим на лекційних заняттях, не може дати відповіді на запитання передбачені планом семінарського заняття. Етика: порушення принципів академічної доброчесності (не вказано джерела та інструменти ШІ), видавання роботи іншого студента за свою.
--	--

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F

Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамен без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Липа К. Історія архітектурних стилів, великих і не дуже / К. Липа. — Київ : Віхола, 2024. — 304 с. — (Серія «Наукпоп»).
2. Велика ілюстрована енциклопедія мистецтв: пер. з англ. / авт. тексту М. Холлінгсворт. Київ: Махаон-Україна, 2011. 512 с.
3. Історія мистецтва від найдавніших часів до сьогодення / за ред. С. Фартинга. Харків: Віват, 2021. 576 с.
4. Історія української культури / за заг. ред. І. Крип'якевича. Київ: Либідь, 2002. 656 с.
5. Конопльова О.В. Мистецтво, архітектура та містобудування Західної Європи доби Відродження: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2013. 162 с.
8. Котеньова З.І. Архітектура будівель і споруд: навч. посіб. Харків: ХНАМГ, 2007. 171 с.
9. Кривавич Д.П., Овсійчук В.А., Черепанова С.О. Українське мистецтво: навч. посіб.: у 3 ч. Львів: Світ, 2003 - 2005.
10. Ложкіна А. Перманентна революція. Мистецтво України ХХ – початку ХХІ століття. Київ: ArtHuss. 2019. 544 с.
11. Прибега Л. Архітектурна спадщина України: пам'яткоохоронний аспект: монографія. Київ: Інститут культурології НАМ України, 2016. 256 с.
12. Чаплинський Ю. Зрозуміти архітектуру. Київ: Віхола. 2022. 200 с.
13. Черкес Б.С., Лінда С.М. Архітектура сучасності. Остання третина ХХ – початку ХХІ ст.: навч. посіб. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2010. 384 с.

Додаткова:

14. Архітектура: короткий словник-довідник / під заг. ред. Мардера А.П. Київ: Будівельник, 1995. 335с.
15. Барб-Галль Ф. Як розмовляти з дітьми про мистецтво ХХ століття. Львів: Видавництво Старого Лева, 2016. 176 с.
16. Габрель М.М. Просторова організація містобудівних систем: монографія. Київ: Видавничий дім А.С.С., 2004. 400 с.
17. Гетлейн М., Говард А. Арт-візіонери / перекл. з англ. Остапа Гладкого. Харків: Віват. 2018. 312 с.

18. Девід Сім. Мяке місто. ArtHuss. 2023. 236 с.
19. Дідик В.В., Павлів А.П. Планування міст: підручник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2006. 412 с.
20. Лінда С.М., Моркляник О.І. Типологія громадських будівель і споруд: підручник. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2015. 308 с.
21. Матоліч І.Я. Інститут проблем сучасного мистецтва в контексті новітніх художніх процесів. Традиції та інновації у сучасному дизайні: зб. матеріалів доп. учасн. Всеукраїнськ. наук.-практ. конф., Івано-Франківськ: УКД, 12 квіт. 2018 р.
22. Матоліч І.Я. Тенденції розвитку ковальського мистецтва (за підсумками міжнародного фестивалю «Свято ковалів», м. Івано-Франківськ). Art and design, 2020. № 2. С. 73–82.
23. Матоліч І.Я. Проблеми сучасних українських міст і шляхи їх вирішення. Концептуальні проблеми розвитку сучасної гуманітарної та прикладної науки. V Всеукраїнський науково-практичний симпозіум, УКД, Івано-Франківськ, 14.05.2021 р. С. 147–150.
24. Посацький Б.С. Простір міста і міська культура (на зламі XX – XXI ст.): монографія. Львів: Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2007. 208 с.
25. Тімохін В.О. Основи дизайну архітектурного середовища: монографія. Київ: Основа, 2010. 400 с.
26. Українська культура: лекції за ред. Дмитра Антоновича / упор. С.В. Ульяновська. Київ: Либідь, 1993. 592 с.
27. Ясневич В.Е. Архитектура Украины на рубеже XIX – XX вв.: монографія. Киев: Будивельник, 1988. 184 с.
28. Яців Р. Українське мистецтво XX ст.: монографія. Львів, 2006.
29. Adams L. S. Italian Renaissance Art: Avalon Publishing. 2013. 420 p.
30. Art: A World History. Dorling Kindersley Publishing, Incorporated, 2000. 720 p.
31. Bell A. An Elementary History of Art: Architecture, Sculpture, Painting. 2017. 634p.
32. Cabasaan William J. Humanities: Philosophy and History of Art: Jimczyville Publications. 2016. 218 p.
33. Daval Jean-Luc. History of Abstract Painting: Hazan, 1989. 214 p.
34. Fer B. On Abstract Art: Yale University Press. 1997. 194 p.
35. Gruber A., Pons B. Classicism and the Baroque in Europe. Abbeville Pr. 1996. 496 p.
36. Karmel P. Abstract Art: A Global History: Thames & amp. Hudson. 2020. 344 p.
37. Ramage N., Ramage A. Roman Art: Romulus to Constantine: Abrams, 1991. 304 p.
38. Rewald J. The History of Impressionism: Museum of Modern Art. 1973. 672 p.

39. Sinclair Hood. *The Arts in Prehistoric Greece*. Yale University Press. 1994. 311 p.
40. Slatkin W. *Women Artists in History: From Antiquity to the 20th Century*: Prentice-Hall. 1985. 191 p.
41. Smith T. *What Is Contemporary Art?*: University of Chicago Press. 2009. 329 p.
42. Stokstad M. *Art History: Prehistoric art in Europe*. Pearson Prentice Hall, 2008.
43. Thuilier J. *History of Art*. Flammarion, 2003. 635 p.
44. Vialou D. *Prehistoric art and civilization*. New York: Harry N. Abrams. 1998. 159 p.